

ආධුනික නාට්‍ය සංගමය කියලා අපි සංගමයක් පටන් ගත්තා මේ වැඩේට අනුගතවන. ඒකේ ලේකම් වුණේ මම. පළවෙනි අවුරුද්දේදී බොහොම මහත්මිය වෙලා ආධාර නාට්‍ය සංදර්ශනා එකම කරලා රුපියල් 16 000/- ක මුදලක් එකතු කරගත්ත අපිට හැසිරුණා. දෙවනි අවුරුද්දේදී නව නිලධාරී මණ්ඩලයක් පත්කරගත්ත යන වෙලාවේ අපි අතරේ ගිවිස ගෙනත් මාම බොහොම තවුන් විවේචනය කලා. අන් අතුරු නොද හැ. වාර්තා පිළිවෙලට කියලා හැ. වගේ දේවල් කිය කියා. ඒ වෙලාවේ මට ලොකු වෙනසක් ඇතිවුණා මේ තරම් මහත්මියගේ වැඩ කරලේ අන්තිමට එනම අනන්‍ය වුණා නේද කියලා. ඒ වෙලාවේ මම සංගමයෙන් අයිති වුණා, ඒ අයටම කරගෙන යන්න කියලා. එදා මාලිගම් මට කිව්වා ආය මිය වගේ අයත් එක්ක එකට වැඩ කරන්න යන්න එපා කියලා. මමත් තීරණය කලා එදයින් පස්සේ කරන දෙයක් අපි දෙන්න එක්ක විතරක් කරන්න.

ඊට පස්සේ අපි 'නාමලේ-මාලිගම් කලා' කියලා වෙනම වැඩ කරන්න පටන් ගත්තා. ඒත් ඒ නාමලේ ලොකු දෙයක් කරන්න ලැබුණේ නැ. දෙදායි දෙයක් ලොකුවට ආවට පස්සේ තමයි තියටර් එකක් හදන්න අන ගැහුවේ. මුලින්ම මේක හති තරුවටක සාමාන්‍ය තියටර් එකක් විලියට හදන්නයි අදහස් කළේ. පස්සේ ටිකෙන් ටික ඒ අදහස වෙනස්වෙලා මේ පිලියේ එකක් හදන්නා. මේ ආකාරයට තනිකරම ගැන නිර්මාණ පිලිපියාගේ අදහසක්. මුලින් පර්යේෂණ වලට අමතරව සැලසුම් කළේ. අපේ අදහස කිව්මට පස්සේ එයා තමයි මේ ආකාරයෙන් තියටර් එක නිර්මාණය කළේ.

මේ 'නාමලේ-මාලිගම්' යුගල සම්බන්ධතාවය හොඳින්දැක්වීමේ මොහොත වීදිතයද?

පොඩි කාලය ඉඳලම අපි අතර දැනගැනුම්කමක් තිබුණා. මොකද අපේ පවුල් අතරේ උතුරු සම්බන්ධතාවක් තියනවා. විශ්ව විද්‍යාලයේ පිටවෙලා මුලින්ම රැස්කාර ලැබුණාට පස්සේ අපි පාසැල බැන්න. බැඳලා ටික කාලයක් එකලගේ කච්චර මග ගෙදරට අපි පදිංචි වෙලා ගියා.

මවගේ බාල කාලය මොහොත වීදිතය එකක්ද ?

ඒක ඒ තරම්ම සුන්දර එකක් නෙවෙයි. අපේ පවුලේ මෙහි හැකියි විතරයි. උණ යන්නිපාත රෝගය හදවුලා අපේ තාත්ත හැනිවෙන්නට මට අවුරුදු ගයයි. මට අවුරුදු 14ක් වෙතොට බල්ලෙක් හපා කලා අපේ අම්මන් හැනිවුණා. ඊට පස්සේ මා හදාගන්නේ කවියේදී රැස්කාර කල මාමා නොගෙනත්. ඒ කියා මාමාට මාරුවීම ලැබෙන තෙක්ම පදිංචිය වෙනස් වුණා. ඒ කියා ඉස්කෝල කීපයකටම යන්න සිද්ධි වුණා. මල්වල මහනායක හාමුදාරවෝ කියලා අම්මන් අධ්‍යය කෙරෙන්න මහනා වෙලා ගියා. ඒ හාමුදාරවෝගේ ඉගෙන ගන්න ගුණක් උදව් කලා.

ඊර්ණ කාලයක් සාරිය හා සිතමාට කියන කලා ක්ෂේත්‍ර වීදිතය නිරතව ගියා අදටත් එහි සිටිය කෙරෙත් වීදිතය එදා-මෙදා සන්සන්දනයාමිඹ ව්‍යුහයක් කලෙත්?

හැමදෙයක්ම වගේ ඒ දෙයක් විශාල පිරිනිමට ලක්වෙලයි තියෙන්නේ. මේ දෙයකම ගැනුරු හෝ සොන්දරියාමක නිර්මාණ අද බිහිවන්නේ නැති තරම්. කලාතුරකින් හරි නොද නිර්මාණයක් කළත් ඒකට ප්‍රේක්ෂක ප්‍රතිචාරයක් නැ. නොය ගත්තොත් හාසය රැල්ලේ කියලා කුණුහරුප හෙළස් කියන නාට්‍ය තමයි හොඳට උඩගත්. සිතමාම ගැන තමි කතා කරන්න දෙයක් නැති තරම්. දැන් හදෙන්න විනුපටි සිතමාමක ඒවා නෙවෙයි. මොහව් හරි පවුල් අරමුණක් වෙනුවෙන් කෙරෙන දේවල්. මේවා ගැන කතාකරන්න කියා බලන්න යන්නවත් තියෙන්නේ නැ.

මේ වෙනසට මොකක්ද සිතමාම රැල්ල. මම නම් වලයෙන් කියන්න කැමති නැ. හමුත් ඒවා ඉතාම පවුල් අරමුණ වෙනුවෙන් කරන දේවල් කියන එක කරන්න පේනවා. මේ පිරිනිම ඇරඹෙන්නේ ජේ.ආර්. ප්‍රයෝධීනගේ පාලනයෙන් පස්සේ කියන එකයි මගේ පිලිගැනීම. සාහිත්‍ය කන්නද කියලා අහලා ඒවා පාසැල් අධ්‍යාපනයෙන් අයිති කරටා පස්සේ බිහිවෙන මිනිසුන් මනුෂ්‍යත්වය නැති මිනිසුන් නොවීගියාගෙන් බවට පත්වෙලා. එනම පිරිසකගෙන් හැමුරුක් කියන, රුසයක් කියන සොන්දරියාමක නිර්මාණ බලාපොරොත්තු වෙන්නත් බැ අනිවැරදි. එකයි අද මේ විනාශයට මුල වෙලා තියෙන්නේ. මේ තත්ත්වය ඇති කල දේශපාලනය මේකට වගකිවයුතුයි. ඒ වගේම මේ තත්ත්වය වෙනස් කල යුත්තේත් දේශපාලනය විසින්මයි.

Srilal333@gmail.com

කෙටි කතාව

මිනිසෙකුට තියෙන්නේ කකුල් දෙකක... හදිසි ආපදාවක් වැනි සිදුවීම හැරුණු කොට මිනිසෙකුට කකුල් වැඩිවීම හෝ අඩු වීම සිදු වන අවස්ථාවක් සිතා ගැනීම පවා අපහසුය. අතින් අතට බුද්ධිමත් බව කකුල් අඩු වැඩිවීම අනුව රජා පැවතීම ගැනද තරයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමද කළ නොහැක.

එනම අපේ ගමේ කකුල් තුනේ මිනිසෙක් විසුවේය. කළ බවටම මග පාරට නොපෙනෙන ඉහළටම නැගුණු ගෙයක විසූ මතු කියා අපේ ගම පලාන පුරාම ප්‍රසිද්ධ විය. මේ මිනිසා මා නොදැනට නොදුටුවාට බාගෙට හෝ දැක ඇති සියලු කිහිපදෙනෙක් අපේ පාසැලේ විසූහ. මතු පිලිබද කළ මවුන්ගේ විස්තර එකිනෙකට පරස් පර විය. මේ අමතර කකුල පිරිතා තිබෙන්නේ සිරුරේ හරියට කොහේද කියන්නට කිසිවක් හරිහැටි නොදන්න.

මේ කියා බොහෝ දුර්වල අප අතර ඇතිව තිබුණි. සමහරු කියේ මෙය ඔහුගේ කොඳු නාරටිය අතින් වර්ධනය වී ඇති බවයි. ඇතමුන් කියේ මිනිසාගේ පෙනහිස හරියෙන් එය පටන් ගෙන තිබෙන බවයි. කටකාර සිසයාගේ ගැහැණු ලමයි ඇති හැකි වෙලා බලා සිට මේ අමතර කකුල තිබෙන තැන හරියටම ඇඳ පෙන්වුන. එනම මේ එකකින් වත් මගේ කුතුහලය සැසිදුගේ නැත. අපි සියු කැල වරක් දෙවරක් මාතා කැරැග පිරා ගෙන ගොස් මේ මිනිසාගේ නිවස පිලිකන්නට ගොස් මන්දු බැලුවෙමු. එක් දිනක් මිනිසා මේ කකුල ද කොහේද පෙනේද පොළ අතරින් එලියට දමා ගෙන සිටියේය. එය සුළු පහසුවෙන් සොල්වමින් සිටි ආකාරයට මට පෙනී ගියේ මිනිසා එය තම සිරුරේ සාමාන්‍ය අවයවයක් මෙන් හුරු පුරුදු කර ගෙන එයින් ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නා බවයි. එනම මට ආපසු එන මගේ නිකම කියැවුණේ "හැ මේක වෙන්න බැර වැඩක්. ඒක කොහොමද මග තුන් වෙති කකුල වෙන්න? සාමාන්‍ය කකුලක් ම වෙන්න ඇති....."

"හැ බෑ හැ. හැ ඒක තමයි මග කියන කකුල." අපේ හෘදී නායක කම බලෙන් ම බාර ගෙන සිටි ජයා කියවීය. "මිනිගෙන අතින් කකුල් දෙක සිංගත් බකලයි..."

"පලයන් බෑ යන්න. උම මිනිගල ලෙටම ඇකල ගැනෙන." මම කියවීම. "මොකද තැන්න?" මතු උත්තර දුන්නේ නොරැස්සුමිනි. "මො අහන්නවත් ඇකල තියෙනවා මිනිග උදේ පාන්දර වෙලේ ලිවේ නාහවා...."

මේ තුන්වෙනි කකුල කියා මිනිසා ට සිටියගත සිටින විට වඩාත් නොද ස්ථාන බවක් තිබෙන බව ඇතැමෙක් කීහ. අතර. මිනිසුන් කකුල් දෙකක් ඇතිවුන විට ඇතැම් අවස්ථා වලදී පාසැල පාසැලි ඇඳ වැසට්ටි. මේ කියා අමතර කකුලක් තිබීම මේ කාලයේදී පමණක් නොව කවර කාලයකදී පුලුදු ප්‍රයෝජනවත්ය. සොබා දහමේ අනුමතව පුලුදු ඒ අතින් බලන විට මේ මගින් අපේ ගමේ මේ මිනිසා අත් කර ගෙන තිබෙන්නේ අතිශය දුර්ලභ වූ ව්‍යාජන ඉණයකි.

එනම අපේ ගමේ ගැම කොතෙක්ම මතු කෙරේ තරමක් සැකයෙන් බැඳුණ. ඔහුගේ ගෙට උඩතින් තිබෙන අඩි පෘරු යනවිට පවා පර්යේෂණීන් යන දෙය වැඩිවීමෙන් අපට අවවාද කර තිබුණි. හැමවද පැන්සිල් ගන්නා විට අම්මා නොතිල මට්ටමින් අපට ගැනීමට පහවා තිබූ සැකය නිසාමආදය වූයේ. "කකුල් තුනක් මිනිසා ගේ දෙය නොබලම" යන්නයි. අතින් අතට මේ මිනිසා පවා දෙසියන් ගෙන් අතර වම පිටිනා ගේ ගෙවත්තට හැකි ගැසී තිබුණි. ඔහුගේ මව ඔහුට පාවහන් ගන්නා විට පාවහන් කුට්ටිම එකමහරක් හෝ කුට්ටිම තුනක් එකවර මිලදී ගත් අවස්ථාවක් ඇතැම් විට අපන්නට ලැබුණි.

බේසමක පතුලක් මෙන් කළ වලදේක පන්දේ පිරිටි අපේ ගම දිව එන පෘරු වහනයක් තබා පා පැරියක් වත් පැරද ගෙන ආ හැක්කේ අධිප්‍රවේනි. මේ කියා පන්නරයක පොරොටි කාර්යයක් වත් ඔහුගේ අමතර කකුල සිය කැමරා ආවයට හසු කර සිය පුත්තපන් එලි දැක්වීමට උත්සුකවත් නොදැරුවකි. හැකියි ඇතැට කතට පෙනෙන කාර්යාලයක් වූවා නම් මේ කතාව මීට වඩා වෙනස් වන්නට බොහෝ කාර්ය කිබුණි. අනෙක් අතට ඔවුන්ගේ අත්දැකීම් පහයට හෝවර වන සිතමා හලු තිබුණත්, දේශපාලන විනිසු කාර්යය, හෝ සැකිත විප්ලවකාර්යයන් වෙත විනාපාරකයින් ගණයට මේ මිනිසා නොවැටුණේය. එසේ වුවා නම් පැපාරකාරණය මගින් හෝ අප කටා නායකයාට සිය ගරු කරනාය කරන වෙලේ හෝ මේ එකක් පැමිණ ජයාරූප ගන්නවා සිතුවේය. අන්තිමට අන්තිමට ඔහු වැඩිහිටියන් ගේ

කුතුහලය තව දුරටත් නොඅවුසන ප්‍රපංචයක් බවට සිමා විය. මේ පිලිබද උනන්දුව ඉතිරි වූයේ මා ඇකළු ගමේ මතුරන් කිහිප දෙනෙක් අතර පමණි.

පාසැල ඇර එන විට දෙකුත් වතාවක් මේ මිනිසාගේ හේ කිබෙන ඉසව්වට ගියද මටත් මගේ මතුරන්ටත් හිස් අතින් ආපසු එන්නට බොහෝ වතාවල සිදුවිය. "කොහෙද ලමයිගේ යන්නෙ ඉස්කෝලෙ ඇරන්න හා ගෙදර පලයල්ල මේ මුකුන් වල කරත් ගන්නෙන හැනිම" වැඩිහිටියෙක් එසේ කී විට අපට ආපසු හැර ඒමට බොහෝ විට සිදුවේයි. එනමත් වැසින් මුහුකුරා යන්න අපගේ නිරිත නාට්‍ය වැඩියි. එනමත් බාබා හා පියා වෙනස් වෙනස් ස්වරූපයෙන් හැකි ආවේය. එක් දිනක මමත් ජයාත් ඔහු බැලීමට පැනිගේදී කනිසා කර ගනිමු. අපගේ සැලසුම වූයේ මාග කැරැග පිරා ගෙන ගොස් පැසක් පමණ වත් ඔහුගේ ගෙය පිටුපසට වි සිටීමය. ඔහුගේ කදිම බෝඵ වා නොකොල් වතාවක් සිටුපස ගෙවත්තේ තිබෙන බවත් පාසැල් ඇර එන කොල්ලන් ගෙන් ඒවා රැක ගැනීම සඳහා ඇතැම් දවස්වල මග රැකගෙන සිටින බවත් අපට අපන්නට ලැබුණි. ඉතින් අප සැලසුම අනුව සෛමත් සෛමත් ඉදිරියට ඇදගමින් ඔහු නිවස පේන මාතයට ලංවෙමින් සිටියේය. එනමත් අපේ ව්‍යාකෘතියට වැඩි ආසු කාලයක් නොවීය. "මෙන්න කකුල් බලන්න යන්නව..." කියා එනමත් මග හැසියන් කෑ ගැසුම් මුලු ගම්මානයම දෙවිනත් කරමිනි. කලබලයට පත්වූ අප දෙදෙනා වහාම පාරට පැන ගත්තෙමු. අපේ හොර ගමන ගැන මන්දු බලමින් සිටි කොළ රැකක් කොක් කඩි තලමින් ගම්මානය පැනටට දිව යන්නට වූහ.

"ගමක් හමේ.... අප දෙදෙනාගේ කලබලයයි"

කකුල් තුනේ මිනිසෙක්

පත්වූ මුහුන දෙස බලා සිටියේ හේ දුලු කුඩාක් එල්ලා ගෙන උඩත හේ වරින්සේ සිට ආපසු එමින් සිටි එනගත්තාය. තීන්ත බෝතල් වලක් එතර වත් උස නැත. දැන්මම මහමාල කම ගහල තියෙන හැටි....."

දැවැන්තයන් ද තිබියෙන් ද කෙපයෙහේද අප තිබෙයි බලා තියෙමු. ජයා හා අතරින් පැනිග දුරකට දිව

ඩබ්.එච්. උපසේන

ගොස් "ගාඩී ලමයිසි....." කියා එනගත්තාට පෙරලා බලන වැරදකි. අහුන වෝදනා තිත්දා අපහසු හා ගෙදරින් තරවු කිරීමේ මේ හැම වැසෙකදීම අප වෙත ගලා ආවේය. මේ බාබා මැද අමතර කකුල බැලීමේ වැසෙම අප අතරින් කෙමෙන් කෙමෙන් ගිලිහී ගියේය.

එනමත් තව තව බොහෝ දේවල් සෛමත් සෛමත් සිදුවෙමින් පැවතිනි. මෙතෙක් තිබීබොදුන්නෙ කියා හැදින්වූ අපේ ගම වඩා වඩාත් කකුල් තුනේ ගම වලයෙන් හැඳුන්වන්නට අවට ප්‍රදේශවල ජනතාව පුරුදු වූහ. කකුල් තුනේ ගමේ කෙතෙක් ආවොත් අවට පලාත් මිනිසුන් මවා ගත් උනන්දුවකින් හෝ කුතුහලයකින් බලන්නට පටන් ගත්තේ හරියට වැරදිලාවත් ඔහුටත් අරි විදියට අමතර කකුලක් මේද වෙහෙවැණේ යැයි සැකයෙනි. ඇතැම් තරුණියන් අපේ ගමේ තරුණියන් දෙය දෙපාර බැතින් බැඳුණ. පිට ගම් වලින් පොදු වලයෙන් බැඳු විට අවාන විචාන සිදුවූයේත් කලාතුරකිනි. කොටින්ම කිව්වොත් තට්ටය පැදැන ගෙනම පෙම් කව් දී ගීත ද ලියූ අපේ තුරුපහනවල පොඩි මාමාට ගෙදරට නාඩි වෙත තුරුම විචානයක් කර ගැනීමට නොහැකිවූයේ මේ පලදිලවී තිසාය. මේ කැණූ කියා අපේ ගමට සැරව්ධනය ළඟා වූයේ ද ඉඩ ගමතිනි.

මේ අතර වාරයේ අප තුන් කකුල් මිනිසා සිය හුදකලා පිරිතල මතවත් පවත්වා ගෙන ගියේය. කොල්ලෙන්ම එහි බැලීම් වලින් මිලිට මහුගේ තැප්පය තමන් උස්වුණු අතර එහි මුදුලන් විදුරු කටු මඩබලා දි. ඉදිරිපස හේට්ටුව තිතරම වසා තිබුණු

අතර පිටුපස කඩුල්ල සැර බිල්ලෙන් දෙදෙනෙක් විසින් මුර එරනු ලැබිනි. මට මතක හැටියට අප පාසැල් පැහල පන්තියක ඔහුගේ බාල සොහොනුරුන් උගන්ව පැවැති කතා බහෙන් කොට කෙහෙතල වීම කියා ඔහු කල් ගෙනාවම බකමුණා යන තම පවබැඳ ගත්තේය. මේ ගැන ඔහුගෙන් තොරතුරක් ගෙන ගැනීම ගලෙන් පට්ටා ගැනීමට නොදෙවැනි විය.

කාලයේ විරාම සර්කාවට අවතන වෙමින් මතුරෝ එකිනෙකා ගමෙන් ඇන් වන්නට පටන් ගත්තේය. ආර්ථික පියා වලින් හෙමිබන්වී බැරරු තැන මමත් ඔවුන්ගේ ගොඩට එකතු වී. කකුල් තුනේ මිනිසා පිලිබද සිත සිතා සිටිමට ඉඩකඩද කාලය ද නොමැදව මිලි විය. බියකාර කුරුරු යුද්ධය කියා ඇතැමුන්ට තිබෙන දෙපා ද ඇතිමවන කාලයක් ගලා වූයේය. පැවැති අනාරක්ෂිත වතාවර්ණය මෙන්තුකොට ගෙන මම තිතරු ගමට පැමිණෙනවාට පවා තාත්තා බියෙන් පසුවිය. "උම උමේ වැඩක් බලාගෙන ඔහුගේ වෙලා ගිටපත්... ගෙට කබල ඉරට වෙතකල්....."

පහල ගෙදර ගීන් අම්මාගේ මවගේ මලගමට මා ගමට එන විට බොහෝ දෑ වෙනස් වී තිබුණි. ගමට විදුලි බලය ලැබී තිබුණු අතර කරන්න පාර පුලුල් වී තාරවැටී තිබුණි. මාතා පදුරු ඉරටත් ඉතා සැරටට අරනාපල් වගාවක් කළ හාගයම අත්කර ගෙන තිබුණු අතර පාර අඩිගෙන් ගලා ගිය අල මේ ගොවි බිමට තිත්තර විටය සැපයීය. එනමත් මේ හැම එකකටම වඩා මගේ සිත සැපය ගත්තේ අප කකුල් තුනේ මිනිසා ගේ නිවසේ තැප්පයයි. මේ හැම වෙනසකටම ඔපොත්තු දෙමින් ජය තවමත් විරාමවන ගිලිවී. "කෝ අර කකුල් තුනේ මිනිසා ?" මම නොසැකිල්ලෙන් මෙන් ඇසීමි.

අමාරුවෙන් කන්ද අදිමින් සිටි ශ්‍රී විලරුසේ පියරය කඩමින් විසදුවා මා දෙස කුතුහලයෙන් හෝ සෝපානයයෙන් මා දෙස බැලීය. "ගත්. ගත්.. ඉතින් සරලත් දන්නවද මිනිග ගැන..... ?"

කිසිදෙවන පිටට